

Charakterystyka prawna umów zawieranych drogą elektroniczną

Dowiedz się więcej na www.ksiegarnia.beck.pl

Przedmowa

Rzeczywisty rozwój technologiczny w ostatnim ćwierćwieczu znacząco wpłynął na wszystkie dziedziny życia. Doprowadziło to do kształtowania się społeczeństwa opartego na szerokim wykorzystaniu informacji, nazywanego wręcz społeczeństwem informacyjnym. Jego cechami charakterystycznymi są, między innymi, używanie systemów informatycznych oraz telekomunikacyjnych do przesyłania i przetwarzania wiadomości oraz wykorzystanie ich w codziennym życiu społecznym, kulturalnym, ekonomicznym oraz politycznym. Postęp technologiczny doprowadził do konieczności wprowadzenia wielu rozwiązań prawnych regulujących problematykę nowych technologii oraz stał się przyczynkiem do wyodrębnienia dziedziny obrotu gospodarczego, nazwanej *e-commerce* – handlem elektronicznym.

Novum regulacji prawnych skłania do ich analizy na gruncie krajowego porządku prawnego, uwzględniając przy tym rozwiązania międzynarodowe, zwłaszcza Unii Europejskiej. Celem przedstawionej pracy jest analiza wpływu tych regulacji na proces zawierania umów przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej oraz ich wykonania drogą elektroniczną. Przedmiotem rozważań nie jest rozpatrzenie wszystkich możliwych kontraktów zawieranych oraz wykonywanych drogą elektroniczną, lecz wskazanie wspólnych cech takich umów, wynikających z ich konstrukcji normatywnej.

Powszechność nowoczesnych sposobów komunikacji oraz wykorzystanie globalnej sieci w życiu codziennym również do prowadzenia działalności gospodarczej przekonują do przeprowadzenia gruntownej analizy procedury kontraktowania, gdyż nowe rozwiązania technologiczne nie dają się łatwo przyporządkowywać oraz „wpasować” w tradycyjne konstrukcje cywilnoprawne.

Celem rozprawy jest również wykazanie, że postanowienia dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 8.6.2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (zwanej dyrektywą o handlu elektronicznym) oraz ustawy z 18.7.2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, jako podstawowe przepisy dla obrotu elektronicznego, mają znaczenie dla treści stosunków cywilnoprawnych zawieranych za pośrednictwem Internetu.

Rozważane zagadnienia, mające duże znaczenie w praktyce, doczekały się szeregu opracowań zarówno w literaturze krajowej, jak i zagranicznej. Brak jednak badań poświęconych wyłącznie relacjom pomiędzy ustawą o świadczeniu usług drogą elektroniczną a stosunkami prywatnoprawnymi, tworzonymi przy wykorzystaniu tych usług. W przeciwieństwie do piśmiennictwa, orzecznictwo sądowe rzadko ma okazję skupić

się w swoich rozważaniach na zagadnieniach związanych z handlem elektronicznym w analizowanym zakresie. Z kolei, orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej głównie dotyczy odpowiedzialności podmiotów pośredniczących w obrocie.

Wydaje się, że taki stan rzeczy jest spowodowany tym, iż w wyniku dynamicznego rozwoju nowych technologii ujawniają się coraz to nowe wątpliwości prawne, które nie były rozważane na etapie przygotowania dyrektywy oraz ustaw ją implementujących. Ich przykładem są m.in. wątpliwości związane z zakresem pojęcia usługodawcy świadczącego usługi drogą elektroniczną oraz koniecznością rejestracji niektórych stron internetowych jako prasy. Oba te zagadnienia zostaną przedstawione w pierwszym rozdziale.

Konieczna jest zatem analiza klasycznych regulacji cywilistycznych powiązanych z obowiązkami wynikającymi m.in. z ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną z uwzględnieniem praktyki obrotu elektronicznego. W zakresie rozważań nie znalazły się szczególnie kwestie związane z ochroną konsumentów.

W pierwszej części pracy zostaną przedstawione zagadnienia ogólne dotyczące handlu elektronicznego – geneza, źródła prawa unijnego i krajowego oraz wyjaśnienie pojęć pojawiających się w związku z obrotem elektronicznym, w szczególności związanych z jego zakresem podmiotowym. Rozdział ten poświęcony jest również rozważaniom o możliwości zastosowania prawa prasowego do stron internetowych oraz zagadnieniu „umowy elektronicznej”.

Kolejna część pracy to analiza „elektronicznego oświadczenia woli” oraz sposobów jego składania, a także wadliwości takich oświadczeń, uwzględniając ich elektroniczny charakter. Trzeci rozdział został poświęcony trybom zawarcia umowy z wykorzystaniem drogi elektronicznej, które najczęściej występują w praktyce obrotu, czyli trybie ofertowym i aukcji. Rozważania dotyczą odrębności w stosunku do „tradycyjnych” sposobów zawierania umów, które pojawiają się w przypadku wykorzystania elektronicznych sposobów komunikacji. Czwarty rozdział przedstawia analizę ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, stanowiącą implementację dyrektywy o handlu elektronicznym w zakresie wpływu tych aktów prawnych na relacje prywatnoprawne. Konkretnie obowiązki o charakterze cywilnoprawnym, związane ze świadczeniem usług drogą elektroniczną, zostaną przedstawione w piątym rozdziale pracy. Ostatnia część zawiera podsumowanie poczynionych ustaleń oraz wnioski z nich wynikające.

Praca ta nie powstałaby, gdyby nie merytoryczne wsparcie ze strony mojego promotora – prof. dra hab. *Wojciecha Jana Katnera*, za co z całego serca dziękuję.

Maciej Węgierski

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl